

Afvalbeleidsplan Lelystad 2012 – 2015

1 Inleiding

In de afgelopen jaren is in het afvalbeleid van de gemeente Lelystad de nadruk gelegd op systeemverbeteringen die hebben geleid tot verbetering van de afvalscheiding en tevredenheid bij de bewoners. De kostenontwikkelingen waren stabiel door langlopende overeenkomsten en de gerealiseerde voordelen op inzamel- en verwerkingskosten zijn doorgerekend naar een lagere afvalstoffenheffing, een belangrijke doelstelling in de vorige beleidsperiode. De heffing in Lelystad is daardoor onder het landelijk gemiddelde terechtgekomen.

In deze beleidsperiode ligt de focus voor het nieuwe afvalbeleid op verdere verbetering van de efficiency. Milieumaatregelen worden getoetst op financiële haalbaarheid, evenals de maatregelen om de service en dienstverlening verder te verbeteren. De prioriteiten worden in paragraaf 2 nader bepaald en leiden op basis van de huidige ontwikkeling in afvalland (§ 3) tot de aangescherpte gemeentelijke doelen (§ 4) en de daarbij voorgestelde maatregelen met bijbehorende financiële consequenties (§ 5), waarna in § 6 de integrale afweging leidt tot voorstellen voor de aanpak in deze beleidsperiode.

2 Waar zouden de prioriteiten moeten liggen in het nieuwe afvalbeleidsplan?

Het afvalscheidingresultaat in Lelystad kwam in 2010 uit op 53%. Het blijft daarbij licht achter bij het (landelijke) scheidingsdoel van 56%. In bijlage 3 worden de scheidingsresultaten voor 2010 gerelateerd aan de hoeveelheden van de fracties die nog in het restafval zijn aangetroffen. Naast het feit dat er nog veel mogelijkheden op verbetering van afvalscheiding zijn te behalen, is ook de landelijke doelstelling op dit onderdeel verder aangescherpt naar 60%. Aan gemeenten wordt daarbij de vrijheid gelaten op welke fracties extra wordt ingezet om deze doelstelling te halen en of zij dit via voor- of nascheiding wensen te behalen. Voor Lelystad zijn het verder scheiden van de fracties GFT-afval en oudpapier interessant, daarnaast stelt de gescheiden inzameling van nieuwe fracties zoals kunststoffen en verbetering van de grofvuilscheiding extra mogelijkheden. De toekomstige keuzes op afvalbeleid kunnen ook bijdragen aan de doelstellingen die vanuit het klimaatbeleid zijn gesteld: het besparen van energie, het reduceren van broeikasgasemissies en de transitie naar opwekking en gebruik van vernieuwbare energiebronnen. Het afvalinzamelsysteem kan op deze onderdelen een bijdrage leveren door bij de inzameling bijvoorbeeld gebruik te maken van voertuigen op aardgas of elektriciteit. Ook bij de keuze tussen verschillende verwerkingsmethodes van afvalfracties, bijvoorbeeld tussen het composteren of vergisten van GFT-afval kan rekening gehouden worden met deze doelen.

Naast de milieudoelstelling is verbetering van het inzamelsysteem een blijvend aandachtspunt. Hoewel de resultaten van de bewonersonderzoeken inzake de tevredenheid met de afvalinzameling een goede score opleveren, zijn verdere verbeteringen en aanpassingen mogelijk. Beperking van de belasting van de openbare ruimte door het ondergronds brengen van de nog bovengronds aanwezige verzamelcontainers dient bij een eventuele keuze voor deze aanpassing afgewogen te worden tegen de stijging van de exploitatiekosten. Ondergrondse containers op acceptabele loopafstanden kunnen ook een oplossing bieden voor de beperkingen die in sommige wijken ervaren wordt bij het plaatsen van (meerdere) individuele minicontainers in woningen voor de afvalscheiding.

De kosten die de gemeente maakt voor het product afvalstoffen (inzamelen, verwerken en ondersteunende beleidstaken) worden vrijwel volledig doorgerekend in de afvalstoffenheffing, in 2011 ligt het dekkingspercentage op 97%. Een belangrijk uitgangspunt in de komende beleidsperiode ligt in het stabiliseren of verder verlagen van deze heffing, waarbij de huidige dekkingsgraad minimaal wordt gehandhaafd door te kiezen voor kostenreducerende maatregelen.

3 Wat zijn de ontwikkeling rond huishoudelijk afval?

Het speelveld rond huishoudelijk afval is de laatste jaren sterk in beweging. Op landelijk niveau is het fenomeen van producentenverantwoordelijkheid in opkomst. De producent of leverancier krijgt daarbij ook de verantwoordelijkheid voor haar product nadat het afgedankt is door de consument. De directe consequenties voor bijvoorbeeld afvalstromen zoals plastics en elektrische apparaten, zijn dat vergoedingen voor inzameling en verwerking centraal geregeld worden en dat gemeenten hiermee de gescheiden inzameling kunnen financieren. In de toekomst is het niet ondenkbaar dat producenten meer invloed willen uitoefenen op de inzameling en deze eventueel ook zelf gaan organiseren.

Een tweede belangrijke ontwikkeling is de verschuiving van afval(stromen) als kostenpost naar grondstoffen die opbrengst vertegenwoordigen. Bij het schaarser worden van grondstoffen wordt het ook uit financieel oogpunt steeds interessanter om materialen her te gebruiken en deze gescheiden in te zamelen. In de afgelopen jaren zijn bijvoorbeeld de opbrengstprijzen voor oudpapier en metalen sterk gestegen. Op basis van de huidige verwachting levert de afvalzak, mits goed gescheiden, in de toekomst geld op, in plaats van geld te kosten. Maatregelen die genomen moeten worden om afvalstromen beter te scheiden kunnen in dat geval gefinancierd worden uit de opbrengsten van deze fracties. Naast de milieudoelstelling om gescheiden inzamelingsdoelstellingen te bereiken is deze financiële prikkel in de toekomst dus een belangrijk argument om maatregelen in te voeren. Om meer fracties gescheiden aan de bron in te kunnen zamelen lopen er op dit moment inzamelproeven in het HVC-gebied waarbij meerdere (droge)componenten (papier, plastic, glas) in één container aan huis worden ingezameld. Bij succesvolle resultaten kunnen deze systemen ook voor Lelystad perspectief bieden.

Wat betreft de organisatie van de inzameling wordt het aflopende contract met inzamelaar HVC-i per 1-1-2012 verlengd. Doordat HVC-i een volledig dochterbedrijf is van verwerker HVC, waarvan de gemeente aandeelhouder is, kan deze dienst rechtmatig als een alleenrecht worden verlengd en hoeft geen Europees aanbestedingstraject voor deze dienstverlening te worden doorlopen. In het onderhandelingsstraject zijn de voor- en nadelen van continuering van de huidige dienstverlening tegen elkaar afgewogen. Het resultaat is een marktconforme overeenkomst met een inzamelorganisatie die qua dienstverlening en service goede kwaliteit levert. Bij de totstandkoming van het nieuwe contract is een strikte scheiding aangebracht tussen inzameling en verwerking van de huishoudelijke afvalstromen. De kosten en opbrengsten voor de verwerking van de verschillende fracties zijn hierbij direct inzichtelijk. In de huidige en naar verwachting aanhoudende markt van dalende verwerkingskosten c.q. stijgende opbrengsten, vloeien deze opbrengsten daarmee direct terug naar de gemeente. De kostenvoordelen van verbetering van de afvalscheiding en vermindering van hoeveelheid te verwerken restafval kunnen hierdoor in de toekomst rechtstreeks teruggegeven worden aan de bewoners, een belangrijke stimulans voor het stimuleren van het gewenste scheidingsgedrag.

4 Gemeentelijke doelen

De beleidskaders milieu, kosten en kwaliteit van dienstverlening voor de burger zijn ook in de nieuwe beleidsperiode leidend. Per onderdeel worden hieronder de doelstellingen geformuleerd waaraan toekomstige maatregelen op afvalgebied worden getoetst.

Milieudoelstellingen

De afvalscheidingsdoelstelling van 60% wordt via twee stappen uiteindelijk in 2020 gerealiseerd. Aan het eind van deze planperiode in 2015 bedraagt het scheidingspercentage 56%. De keuzes op inzamel- en verwerkingsgebied dienen te passen in het gemeentelijk klimaatbeleid zoals vastgelegd in de Kadernota Klimaatbeleid 2010 - 2013.

Het realiseren van de afvalscheidingsdoelstelling voor huishoudelijk afval van 60% in 2015 die is vastgelegd in het Landelijk AfvalstoffenPlan (LAP2), is gezien de huidige financiële situatie en de maatregelen die hiertoe genomen dienen te worden een te ambitieuze doelstelling. Daarom deze fasering in twee stappen waarbij in 2015 een tussenbalans wordt opgemaakt.

De kaders die voortvloeien uit het gemeentelijk klimaatbeleid hebben met name betrekking op het mogelijk gebruiken van afvalstromen als duurzame energiebron en het beperken van de uitstoot van broeikasgassen bij het inzamelen van afval.

Kostenniveau afvalinzameling

Totale kosten voor het product afvalstoffen dalen in deze beleidsperiode met 10% ten opzichte van het kostenpeil 2011.

Op basis van de uitgangspunten van het collegeprogramma 2010-2014 zal zeker in de eerste jaren van de nieuwe beleidsperiode scherp worden ingezet op het kostenaspect en het niet verhogen van de lasten voor de burgers. Dit betekent dat alle maatregelen ter bevordering van afvalscheiding of ter verbetering van service en gebruiksgemak van de bewoners dienen te worden terugverdiend uit verlaging van de verwerkingskosten of verbetering van efficiency van de inzameling die wordt doorvertaald in lagere inzamelkosten. Bij alle maatregelen wordt hiervoor een transparante kosten/baten-analyse opgesteld.

Serviceniveau voor bewoners

Tevredenheid van bewoners op het gebied van service en kwaliteit van het afvalinzamelsysteem handhaven op minimaal 75%.

De aandachtspunten op dit criterium liggen op het klantvriendelijker en eenduidiger maken van het inzamelsysteem voor elke inwoner en op het beter inpasbaar maken van inzamelmiddelen in de openbare ruimte.

5 Maatregelen en financiële consequenties

De maatregelen waarop in de komende beleidsperiode wordt ingezet zijn in onderstaande tabellen gerangschikt naar de drie hoofddoelen van het afvalbeleid. In de schema's worden de maatregelen geplaatst in de tijd en worden de kosteneffecten geraamd. In bijlage 4 zijn de maatregelen nader uitgewerkt.

Lagere kosten

In de huidige beleidsperiode ligt de nadruk op optimalisering van huidige logistiek en het verbeteren van de efficiency van inzameling en verwerking. Er worden nieuwe contracten voor inzameling en verwerking afgesloten die zullen leiden tot besparingen in vergelijking met de huidige situatie.

In tabel 1 worden de verwachte besparingen ten gevolge van deze herziene contracten ingeschat. Er is gezien de aard van de besparingen geen discussie over de invoering ervan. De termijn waarop de besparingen kunnen worden gerealiseerd is afhankelijk van de looptijd van de huidige contracten. Een deel van de verwachte besparingen op het nieuwe inzamelcontract zijn vanaf 2012 reeds ingeboekt in de gemeentelijke begroting.

Tabel 1: Maatregelen contractverbetering

Blok 1: Contractverbeteringen				Kosteneffect per jaar			
				2012	2013	2014	2015
K1.1	Contract afvalinzameling	600.000-	600.000-	600.000-	700.000-		
K1.2	Verwerkingscontract oudpapier	150.000-	150.000-	200.000-	200.000-		
	Opbrengsten uit fonds producentenverantwoordelijkheid	50.000-	100.000-	100.000-	150.000-		
K1.3	Nieuw verwerkingscontract GFT			50.000-	100.000-		
	Totaal besparingen blok 1:	800.000-	850.000-	950.000-	1.150.000-		
	Vanaf 2012 ingeboekte bezuiniging op inzameling	400.000	400.000	400.000	400.000		
	Beschikbare financiële ruimte	400.000-	450.000-	550.000-	750.000-		

Uit kosten oogpunt kunnen in de komende beleidsperiode daarnaast een aantal logistieke maatregelen uitgevoerd worden om de efficiency van de inzameling te verbeteren. Een belangrijke en gevoelige aanpassing betreft de wijziging van de huidige inzameling van oudpapier met behulp van vrijwilligers. Na de invoering van de minicontainers voor oudpapier (in 2008) is inzameling door HVC-i overdag op efficiëntere wijze mogelijk met een zijbelader in plaats van de huidige avondinzameling met vrijwilligers van de verenigingen. Daarmee zou de uit te keren papiersubsidie aan de verenigingen komen te vervallen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met een afbouwperiode van deze inkomsten voor de verenigingen en kan onderzocht worden of er vervangende werkzaamheden zijn die zouden kunnen worden uitgevoerd door de vrijwilligers. Om zorgvuldig om te gaan met alle belangen wordt voorgesteld om in 2012 een nader onderzoek uit te voeren naar de kansen en bedreigingen van wijziging van het huidige systeem.

Verder wordt voorgesteld om de haalsystemen voor grofvuil en KCA op afroep aan te passen. De afweging van de te realiseren kostenreductie dient gemaakt te worden ten opzichte van het verminderen van de haalservice aan huis. Op basis van het huidige (beperkte) gebruik van deze systemen wordt voorgesteld deze besparingen in 2012 te realiseren. In tabel 2 zijn de efficiencymaatregelen in tijd en geld gezet.

Tabel 2: Maatregelen efficiëncyverbetering

Blok 2: Verbeteren inzamellogistiek		Kosteneffect per jaar			
		2012	2013	2014	2015
K2.1	Avondinzameling oudpapier met vrijwilligers vervangen door professionelen inzameling HVC-1				
	Daling kosten inzameling		150.000-	150.000-	150.000-
	Compensatie subsidie aan verenigingen		150.000	100.000	50.000
	Netto effect		-	50.000-	100.000-
K2.2/M1.5	Stimuleren grofvuil brengen naar ABS	10.000-	10.000-	10.000-	10.000-
K2.3	KCA op afroep 4 maal per jaar.	10.000-	15.000-	15.000-	15.000-
	Totaal besparingen blok 2:	20.000-	25.000-	75.000-	125.000-

Verbetering afvalscheiding

In het overzicht in bijlage 3 is aangegeven wat er op basis van de huidige resultaten en de sorteertanalyses van het restafval nog te behalen is op scheidingsgebied.

Op het gebied van GFT-afval, kunststoffen en grof huishoudelijk afval is potentieel nog veel mogelijk met relatief beperkte maatregelen. In 2012 is duidelijk hoe de financiering van de plasticinzameling in de toekomst wordt ingericht en kan overwogen worden om over te gaan naar een haalsysteem aan huis. De beleidskeuzes met grote systeemgevolgen, zoals diftar of het invoeren van een haalsysteem voor droge componenten worden gezien de grote investeringsvraag uitgesteld naar de volgende beleidsperiode.

Tabel 3: Maatregelen verbetering afvalscheiding

Blok 3: Milieudoelstellingen		Kosteneffect per jaar			
		2012	2013	2014	2015
M1.1	Haalsysteem grof tuinafval uitbreiden	30.000	30.000	30.000	30.000
M1.2	Inzamelfrequentie GFT-container verhogen		50.000	50.000	50.000
M1.3	Ondergrondse containers voor papier (25 extra containers)			50.000	50.000
M1.4	Plastic haalsysteem met zakken		10.000	10.000	10.000
M1.6	Invoering ondergronds in hele stad haalsysteem voor droge componenten				p.m.
M2.1	invoering diftarsysteem				p.m.
M2.2	belonen van scheidingsgedrag				50.000
M3.1	intensiveren gebruikersvoorlichting	15.000	15.000	25.000	25.000
M3.2	intensiveren handhaving	15.000	15.000	15.000	15.000
	Totaal kosten milieumaatregelen blok 3	60.000	120.000	180.000	230.000

Serviceniveau verbeteren

Een belangrijke kwaliteitsimpuls wordt verwacht van de verdere invoering van ondergrondse containers. Het risico of nadeel van een (te) hoge investeringslast voor de gemeente kan eventueel na het afsluiten van een nieuwe overeenkomst met HVC-i beperkt worden door het eigendom en beheer van nieuwe ondergrondse systemen over te dragen aan HVC-i. De jaarlasten worden dan in de dienstverleningsovereenkomst verrekend. Deze alternatieven worden in 2012 nader onderzocht en kunnen daarna eind 2012 en 2013 worden doorgevoerd.

De maatregel om in bepaalde 'krappe' wijken de inzameling met minicontainers te vervangen door ondergrondse containers wordt heeft belangrijke financiële consequenties en leidt tot een structurele stijging van de inzaamkosten. De afweging en consequenties zullen in 2013 nader onderzocht worden en op z'n vroegst in 2014 kunnen worden doorgevoerd.

Tabel 4: Maatregelen verbetering kwaliteit

Blok 4: Kwaliteitsverbetering bewoners/openbare ruimte		Kosteneffect per jaar			
		2012	2013	2014	2015
S1.1	Alle bovengrondse verzamelcontainers ondergronds	25.000	40.000	75.000	75.000
S.2.1	Minicontainers vervangen door ondergronds in krappe wijken (raming: bij 3.000 woonhuisaansluitingen)			100.000	200.000
Totaal kosten kwaliteitsverbetering blok 4:		25.000	40.000	175.000	275.000

Financiële aspecten maatregelen

De mogelijke maatregelen zijn gecategoriseerd in vier hoofditems:

Blok 1: besparingen op basis van contractverbeteringen

Blok 2: besparingen door verbetering van de inzamellogistiek

Blok 3: maatregelen om milieudoelen te bereiken

Blok 4: maatregelen ten behoeve van de kwaliteitsverbetering voor bewoners of de openbare ruimte.

In het kader van de bezuinigingsdoelstellingen van de gemeente is reeds een deel van de te verwachten besparingen, ter grootte van € 400.000, door het afsluiten van nieuwe contracten per 2012 ingeboekt. Naar verwachting vallen de besparingen die gepaard gaan met de efficiëncymaatregelen en de nieuwe afvalcontracten het komend jaar hoger uit dan deze geraamde bedragen en kan de afweging gemaakt worden of een deel van deze middelen zullen worden ingezet voor nieuw beleid of voor het verlagen van de afvalstoffenheffing..

Afweging opties voor aanwenden financieel voordeel

Er zijn meerdere keuzes mogelijk hoe omgegaan wordt met de toekomstige kostenbesparingen:

- Het dekkingspercentage van de afvalstoffenheffing wordt gebracht op 100%.
Het dekkingspercentage van de afvalstoffenheffing ligt in 2012 op 96%. Om in 2013 op 100% te komen zouden de kosten inclusief BTW, die dan volledig doorgerekend worden in de heffing, nog moeten dalen met € 350.000.
- De afvalstoffenheffing wordt verlaagd.
Het verlagen van de afvalstoffenheffing met 5% betekent dat er jaarlijks ruim € 400.000 minder aan heffinginkomsten binnenkomt. De kosten zullen in dat geval minimaal met dit bedrag moeten dalen om de dekkingsgraad van de heffing te behouden.
- De besparingen worden ingezet ter dekking van de kosten voor nieuwe maatregelen.

Bij de behandeling van de jaarlijkse kadernota worden voorstellen gepresenteerd, waar de keuzes voor het volgend beleidsjaar op uit zullen komen. Op dat moment is op basis van de invulling van contractafspraken en gerealiseerde marktprijzen voor de afzet van herbruikbare fracties, scherper inzichtelijk hoe groot de besparingen zullen zijn. Op dat moment kan dan ook gekozen worden uit bovenstaande opties of een combinatie daarvan.

In hoofdstuk 6 worden de afwegingen gepresenteerd die resulteren in de keuze uit de hier gepresenteerde maatregelen.

6 Afweging en advies

Keuze maatregelen:

- Besparingen in blok 1 wordt zo spoedig mogelijk gerealiseerd door het aangaan van nieuwe contracten.
- Blok 2 efficiencymaatregelen: wijziging papierinzameling wordt in 2012 onderzocht, de overige maatregelen worden in 2012 uitgevoerd,.
- Blok 3: maatregelen ter verbetering van afvalscheiding worden uitgevoerd indien de meerkosten worden gecompenseerd vanuit de besparingen in blok 1 en 2. Ingrijpende maatregelen zoals diftar of beloningssystemen worden in 2014 nader onderzocht en worden gepresenteerd in de voorstellen voor de volgende beleidsperiode.
- Blok 4: maatregelen serviceverbetering door invoering ondergrondse containers worden op basis van HVC-I- aanbiedingen in 2012 onderzocht en leiden tot separate voorstellen in de komende beleidsperiode.

De beleidskaders waarbinnen de maatregelen worden uitgevoerd:

– **Financieel kader is de komende jaren leidend voor het afvalbeleid.**

In het huidige plan wordt gekozen voor het verder bijsturen op de financiële kaders. Enerzijds noodzakelijk door de huidige moeilijke financiële situatie van de gemeente maar anderzijds ook vanuit het perspectief dat in de komende jaren aanzienlijke besparingen kunnen worden gerealiseerd bij het aangaan van nieuwe contracten op het gebied van afvalinzameling en verwerking. Afval wordt meer en meer een waardevolle grondstof en krijgt daarmee een positieve waarde in plaats van een kostenpost om het te verwerken.

– **Uitvoeren van efficiencyverbeterende maatregelen**

De maatregelen die financieel aantrekkelijk zijn en leiden tot kostenbesparingen worden zo spoedig mogelijk uitgevoerd. Naast verbeterde contracten voor inzameling en verwerking gaat het hierbij om de mogelijkheid om enkele prijzige systeemkeuzes om te vormen. De belangrijkste is de keuze om de (avond)inzameling van oudpapier met vrijwilligers te heroverwegen. Tegenover de te realiseren kostenbesparingen op de inzameling staan hier de belangen van de verenigingen die een jarenlange inkomstenbron zien verdwijnen. Voorgesteld wordt om in 2012 een onderzoek uit te voeren naar de consequenties voor de verenigingen. Ook de mogelijkheden om eventueel alternatieve werkzaamheden door de verenigingen te laten uitvoeren kan hierin worden meegenomen.

– **Verdere afvalscheidingsmogelijkheden afwegen**

Het realiseren van de landelijke doelstelling van 60-% gescheiden inzameling zal alleen gerealiseerd kunnen worden door systeemaanpassingen die gepaard gaan met kostenstijgingen die de te realiseren besparingen overtreffen. De fracties die in potentie verder gescheiden kunnen worden zijn GFT-afval, oudpapier en kunststoffen. Voorgesteld wordt om stimuleringsmaatregelen op deze fracties vanaf 2012 gedetailleerder uit te werken en de haalbaarheid dan mede af te zetten tegen de gerealiseerde besparingen op de verwerkingscontracten. Na 2012 is duidelijk hoe de landelijke afspraken over financiering van de inzameling van kunststof afval eruit gaan zien na het aflopen van de huidige overeenkomst. Vanaf 2014 wordt ook duidelijk tegen welke condities het GFT-afval kan worden afgezet op de markt. Met deze gegevens kunnen de kosteneffecten scherper in beeld gebracht worden.

– ***De gemeente behoudt de regie op de afzet en verwerking van belangrijke afvalstromen.***

Zoals aangegeven verandert de afvalmarkt op snelle wijze naar een lucratieve afzetmarkt voor bruikbare materialen. Door de uitputting van grondstoffen, de toenemende (opgelegde) verantwoordelijkheid van producenten voor hun producten en materialen in de afvalfase en de meerwaarde die hergebruik vanuit de ketenaanpak kan bieden, verandert de negatieve waarde van afval naar positieve waarden van grondstoffen. Het is zaak dat de gemeente zelf invloed behoudt op de afzet van de hoofdstromen en de revenuen gebruikt om het inzamelsysteem te verbeteren of deze terug te laten vloeien naar de bewoners door verlaging van de heffing.

– ***Voor de afzet van markt- (en quotum) gevoelige stromen zoals oudpapier wordt aansluiting gezocht bij gemeenschappelijke structuren om een betere marktpositie te creëren.***

Na het faillissement en beëindigen van de relatie met VAOP is het de vraag onder welke voorwaarden de gemeenten opnieuw zou deelnemen in een coöperatief voor de afzet van afvalstromen. Nieuwe initiatieven op het gebied van oudpapier zullen kritisch beoordeeld worden op kansen en risico's en worden afgezet tegen individuele afzet door de gemeente.

– ***Continuering regionale samenwerking in LNZ-verband***

Sinds 2002 werken de drie gemeenten (Lelystad, NOP en Zeewolde) op afvalbeleidsgebied nauw samen. Alle drie gemeenten hebben de uitvoering van de afvalinzameling ondergebracht bij HVC-I en hebben daarnaast de belangrijke afvalstromen op vergelijkbare wijze georganiseerd: afzet papier, GFT, relatie met Het Goed. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau vindt samenwerking plaats die door alle partijen als meerwaarde wordt gezien. Ook in deze nieuwe beleidsperiode wordt voorgesteld om de bestaande werkwijze te continueren. Lelystad is daarbij de trekker voor de regionale bijeenkomsten en krijgt voor de geleverde inspanningen een vergoeding van de andere twee gemeenten.

– ***Borgen regierol in de ambtelijke organisatie***

De te realiseren besparingen in de eerste fase, vragen om een duidelijke rolafbakening tussen gemeente en contractpartners. Van de gemeente wordt een heldere regierol gevraagd waarbij de kaders voor uitvoering van de werkzaamheden worden gedefinieerd. Het effectueren van de maatregelen uit dit beleidsplan en het vastleggen hiervan in heldere contractafspraken met de externe partners zijn hierin belangrijke onderdelen. Gedurende de beleidsperiode is toetsing en bijsturing van plannen en afspraken gewenst. Met name bij de steeds sneller wisselende marktomstandigheden in de afvalmarkt, waarbij kosten en opbrengsten voor afvalstromen sterk fluctueren, kan slagvaardig contractmanagement direct financiële voordelen voor de gemeente opleveren. De gemeentelijke regierol dient te worden geborgd binnen de ambtelijke organisatie.

Bijlagen:

1. Overzicht huidige contracten
2. Landelijke beleidskaders
3. Ingezamelde hoeveelheden en potentieelberekening
4. Maatregelenoverzicht
5. Toekomstscenario 'Afvalloze stad'

Bijlage 1: Overzicht huidige contracten

	Activiteit	Organisatie	Contract	Looptijd	Opmerkingen
restafval	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	HVC	Ballotageovereenkomst en aandeelhoudersovereenkomst	1996 - n.b.	Aandeelhouderschap verplicht Lelystad al het brandbare restafval te leveren aan HVC
GFT-afval	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	Orgaworld	Overeenkomst Biocel	1-7-1994 t/m 1-7-2014	20-jarige overeenkomst
oudpapier	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
		verenigingen	Vergunningen	onbekend	in de vergunningen is geen einddatum vastgelegd
	verwerken	VAOP	overeenkomst	1-10-2006 t/m 30-09-2011	wordt pas verlengd als beide partijen hiertoe overeenstemming hebben bereikt
glas	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	HVC-Inzameling	DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld, integraal bedrag voor inzameling en verwerking
		Nedvang	Deelnemersovereenkomst	1-1-2006 t/m 31-12-2012	inzamelvergoeding voor gemeente vanuit Verpakkingenbesluit
plastic	inzamelen	HVC-Inzameling	Aanvullende opdracht op DVO	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	Nedvang	Deelnemersovereenkomst	1-1-2006 t/m 31-12-2012	inzamelvergoeding voor gemeente vanuit Verpakkingenbesluit
textiel	inzamelen en verwerken	Het Goed	Contract Het Goed	1-2-2005 t/m 31-1-2012	Contract wordt nu jaarlijks verlengd
	inzamelen en verwerken	charitatieve instellingen	Vergunningen	1-1-2011 t/m 31-12-2011	Vergunningen worden jaarlijks verleend
KCA	inzamelen en verwerken	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld, integraal bedrag voor inzameling en verwerking
grof HHA	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	HVC	Ballotageovereenkomst en aandeelhoudersovereenkomst	1996 - n.b.	Aandeelhouderschap verplicht Lelystad al het brandbare restafval te leveren aan HVC
herbruikbaar GHA	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld
	verwerken	HVC-Inzameling	DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld, integraal bedrag voor inzameling en verwerking
grof tuinafval	inzamelen	HVC-Inzameling	DVO deel 1	1-4-2002 t/m 31-12-2012	10-jarige overeenkomst
			DVO deel 2	1-1-2011 t/m 31-12-2011	jaarlijks vastgesteld

Bijlage 2: Kaders vanuit het landelijk afvalbeleid

LAP-2

In het LAP wordt het algemene afvalbeheerbeleid aangegeven met in specifieke bijlagen een uitwerking van het beleid voor categorieën van afvalstoffen. In het LAP zijn de uitgangspunten en doelstellingen opgenomen ten aanzien van de traditionele activiteiten als afvalscheiding, inzamelen, nuttige toepassing, verbranden en storten. Een belangrijk wijziging in dit tweede LAP ten opzichte van het eerste plan is de aandacht op ketengericht afvalbeleid. Tot nu toe richtte het afvalbeleid zich voornamelijk op de eindfase van materiaalketens, namelijk het afvalstadium. Nu het inzicht is ontstaan dat de grenzen van dit sectorale afvalbeleid bereikt worden om verdere vermindering van de milieudruk te bereiken, wordt de aandacht in LAP 2 meer gericht op de aanpak van de gehele keten. Met de keten wordt niet bedoeld de afvalketen van inzameling tot en met verwijdering, maar het hele traject van de winning van een grondstof tot en met de verwerking van een afvalstof. Met deze ketenaanpak wordt een vermindering van de milieudruk door afval beoogd. Er wordt gezocht naar aangrijpingspunten eerder in de keten, zoals productontwerp, waarbij er uiteraard wel voor moet worden gezorgd dat er geen milieudruk naar andere fases van de materiaalketen wordt afgewenteld. Het meer denken in ketens zou moeten leiden tot meer innovatie en slimmere samenwerking tussen bedrijven. In de context van grondstofschaarste gaat het vergroten van innovativiteit en internationale concurrentiekracht van bedrijven hand in hand met de vermindering van de milieudruk door energie- en materiaalgebruik.

In lijn met dit beleid ligt de visie van het ministerie dat in de toekomst niet meer gesproken wordt over het afvalbeheerplan maar over een materiaalbeheerplan. Afval wordt daarin niet meer beschouwd als probleemstof die tegen hoge kosten moet worden verwerkt, maar als grondstof voor nieuwe producten of als waardevolle energiedrager. Dit uitgangspunt zal ook voor het toekomstige gemeentelijk afvalbeleid een belangrijke richtlijn zijn.

De doelstellingen

Op het gebied van preventie wordt verder ingezet op de relatieve ontkoppeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en de ontwikkeling van het totale afvalaanbod. Deze ontwikkeling is in de afgelopen jaren ingezet en wordt verder versterkt. Deze doelstelling leidt niet tot een kwantitatieve doelstelling op het gebied van preventie voor het gemeentelijk beleid.

In het LAP 2 is de volgende doelstelling ten aanzien van huishoudelijk afval opgenomen: het verhogen van de nuttige toepassing van 51% in 2006 naar 60% in 2015. In diverse besluiten zijn doelstellingen opgenomen voor te bereiken percentages nuttige toepassing van afzonderlijke afvalstoffen, zoals verpakkingen, batterijen en elektr(on)ische apparatuur.

Onder nuttige toepassing wordt verstaan het als product of als materiaal opnieuw gebruiken van een afvalstof in dezelfde of een andere toepassing en het toepassen van een afvalstof met een hoofdgebruik als brandstof.

De volgende componenten uit het huishoudelijk afval worden aangemerkt als door consumenten te scheiden afvalstoffen: GFT-afval, papier en karton, glas, textiel kunststofverpakkingsafval, elektr(on)ische apparatuur, klein chemisch afval en componenten uit het grof huishoudelijk afval. Er zijn geen doelstelling per component vastgesteld.

Er worden aanvullend aan deze wettelijke vastgelegde doelstellingen geen andere doelstellingen voor afzonderlijke afvalstoffen vastgelegd. Dat betekent dat gemeenten een grote mate van vrijheid hebben bij het invullen van het behalen van de doelstelling van 60%.

Het succes van afvalscheiding en gescheiden inzameling bij huishoudens wordt in hoge mate bepaald door lokale omstandigheden en een daarop afgestemd afvalbeleid.

Rolverdeling

Bij afvalscheiding door consumenten wordt de volgende rolverdeling aangehouden:

De **gemeenten** zijn verantwoordelijk voor de realisatie van een geschikt inzamelsysteem, de inzameling, stimulering van afvalscheiding en communicatie over beleid en resultaten.

Provincies stimuleren en faciliteren gemeenten op het gebied van afvalpreventie en afvalscheiding. Daarbij valt onder meer te denken aan monitoring en benchmarking (vergelijken en analyseren van resultaten van gemeenten).

Het **Ministerie van I&M** stimuleert afvalscheiding bij huishoudens door onder meer regelgeving, onderzoek en communicatie op landelijk niveau.

Nascheiding

Nascheiding van integraal restafval kan ook worden toegepast om materiaalstromen te verkrijgen die voor hergebruik kunnen worden ingezet. Voor kunststof verpakkingsafval wordt deze mogelijkheid nu reeds geboden, ook voor andere fracties zouden technologische verbeteringen in de nascheidingsinstallaties kunnen leiden tot goede alternatieven voor gescheiden inzameling van alle fracties bij de huishoudens. De keuze voor verbranden of nascheiden van integraal restafval wordt aan de ontdoeners en aan de markt overgelaten. De huidige nascheidingsinitiatieven zijn nog beperkt tot enkele regio's in Groningen en Friesland. Het beleid in de regio Flevoland, ondersteund door de verwerker HVC, is met name gericht op het verder verbeteren van bronscheiding.

Bijlage 3: Ingezamelde hoeveelheden en potentieelberekening

	Huidige situatie realisatie 2010			Maximaal potentieel te scheiden*			Scenario 60%		
	ton/jr	kg/inw.	proc.	kg/inw.	kg/inw.	proc.	kg/inw.	kg/inw.	proc.
fracties									
restafval	17.247	233	57%		136	33%		197	48%
GFT	6.375	86		60	146		15	101	
papier	4.875	66		15	81		7,5	73	
glas	1.151	16		6	22		3	19	
kunststoffen	228	3,1		12	15		8	11	
textiel	250	3,4		3	6		2	5	
KCA	94	1,3		0,5	2		0	1,3	
totaal gescheiden hh	12.973	175,0	43%	96,5	271	67%	35,5	210	52%
grof huishoudelijk gescheiden grof	2.877	39	23%		24	14%		34	20%
	9.644	130	77%	15	145	86%	5	135	80%
Totaal hh en gha	42.741	576	53%		576	72%		576	60%

* op basis van resultaten sorteeraanlyse 2010

Bijlage 4: Maatregelenoverzicht

Doel: Afvalscheidingsdoel 60%
Middel: Aanpassingen inzamelsysteem

Maatregel M1.1	Haalsysteem voor grof tuinafval uitbreiden
Omschrijving	In het huidige inzamelsysteem kan grof tuinafval worden gebracht naar het Afvalbrengstation (ABS) en kan een afspraak worden gemaakt om het te laten ophalen. Van deze laatste mogelijkheid wordt relatief weinig gebruik gemaakt. Door in de periodes dat er veel tuinafval vrijkomt aparte tuinafvalroutes te rijden kan de in te zamelen hoeveelheid stijgen. Bij een verdere invoering van ondergrondse containers zal deze maatregel noodzakelijk om bewoners met relatief grote hoeveelheden tuinafval te faciliteren.
Kosteneffect	De extra inzamelrondes zullen leiden tot hogere inzamelkosten, een deel van deze kosten kan gecompenseerd worden door lagere verwerkingskosten. Netto wordt een kostenstijging van € 40.000 tot € 60.000 verwacht voor het doorvoeren van deze maatregel.
Milieu	Meer GFT-afval leidt tot een belangrijke bijdrage aan de scheidingsdoelen.
Service	Het gebruiksgemak stijgt door deze extra haalservice.
Kanttelingen	Geen.
Periode	Na besluitvorming kan binnen 3 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel M1.2	Inzamelrequentie GFT-container verhogen in tuinperiodes/zomer
Omschrijving	De GFT-container wordt alternerend ingezameld, eenmaal per 14 dagen. In periodes waarin veel tuinafval vrijkomt of waarin het opslaan van GFT-afval problemen kan opleveren wordt de frequentie verhoogd naar wekelijks inzamelen.
Kosteneffect	De extra inzamelrondes zullen leiden tot hogere inzamelkosten, een deel van deze kosten kan gecompenseerd worden door lagere verwerkingskosten. Bij het doorvoeren van 12 extra inzamelrondes (gemiddeld over drie maanden wekelijks inzamelen stijgen de kosten met € 80.000).
Milieu	Meer GFT-afval leidt tot een belangrijke bijdrage aan de scheidingsdoelen.
Service	Het gebruiksgemak stijgt door deze extra haalservice.
Kanttelingen	Geen.
Periode	Na besluitvorming kan binnen 6 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel M1.3	Verzamelcontainers voor oudpapier plaatsen op hoogbouwlocaties
Omschrijving	Na de invoering van de minicontainer voor oudpapier is op hoogbouwlocaties het inzamelsysteem niet gewijzigd. Papier wordt hier nog steeds (los aangeboden) eenmaal per maand ingezameld door een vereniging. Op een aantal hoogbouwlocaties zou de service verbeterd kunnen worden door het plaatsen van verzamelcontainers. Daar waar deze in de openbare ruimte dienen te worden geplaatst wordt gekozen voor ondergrondse containers. Een globale schatting van geschikte locaties komt uit op 10 extra te plaatsen ondergrondse containers.
Kosteneffect	De plaatsing van aanvullende papiercontainers zal leiden tot hogere inzamelkosten, een deel van deze kosten kan gecompenseerd worden door hogere papieropbrengsten. Schatting stijging exploitatiekosten met € 50.000
Milieu	Meer gescheiden ingezameld papier (inschatting 150 ton per jaar) leidt tot verbetering van de scheidingsresultaten.
Service	Het gebruiksgemak stijgt doordat op deze locaties papier op elk moment kan worden aangeboden.
Kanttelingen	Geen.
Periode	Na besluitvorming kan binnen 6 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel M1.4	Invoeren haalsysteem voor kunststofafval
Omschrijving	In het huidige inzamelsysteem kan kunststof afval gebracht worden naar verzamelcontainers die met name bij winkelcentra staan opgesteld. Het alternatief is een haalsysteem waarbij het kunststof eenmaal per vier weken wordt ingezameld. De bewoners gebruiken zakken om het plastic thuis op te slaan en aan te bieden aan de inzamelaar.
Kosteneffect	De kosten voor een haalsysteem voor kunststof liggen gemiddeld € 15/ton hoger dan voor een brengsysteem. Voor Lelystad zou dit leiden tot een kostenstijging met € 10.000 per jaar.
Milieu	Overgaan op een haalsysteem levert aanzienlijk meer gescheiden ingezameld plastic op: ± 135 ton extra.
Service	Over het gebruiksgemak kan verschillende gedacht worden, het plastic wordt in dit systeem aan huis gehaald, echter de bewoner dient gedurende een periode van 4 weken opslag te vinden voor een groot volume aan plastic.
Kantttekeningen	Het is nog onduidelijk hoe het met de vergoeding voor kunststof aan de gemeenten na aflopen van de huidige periode van de overeenkomst gaat. Er is op dit moment sprake van het afschaffen van de verpakkingsbelasting waaruit de huidige bijdrages gefinancierd worden.
Periode	Na besluitvorming kan binnen 6 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel M1.6	Haalsysteem voor droge componenten, brengsysteem voor restafval
Omschrijving	Deze ingrijpende systeemverandering is erop gebaseerd dat de bruikbare afvalstromen zo veel mogelijk aan huis worden ingezameld en het restafval wordt gebracht naar locaties op acceptabele loopafstand. Het idee hierachter is dat de hoeveelheid restafval in de nabije toekomst sterk afneemt doordat steeds meer afvalstromen voor hergebruik in aanmerking komen. Momenteel worden inzamelproeven die gebaseerd zijn op dit principe voorbereid om in de gemeente NOP in te voeren. Ook elders in het land worden op dit moment dergelijke proeven uitgevoerd.
Kosteneffect	De kosteneffecten zijn op dit moment nog niet goed in te schatten. Door de grootschalige overgang naar ondergrondse containers zullen de investeringskosten in de eerste fase hoog zijn.
Milieu	Sterke stimulering van gescheiden inzameling.
Service	Positief effect doordat meerdere fracties aan huis gehaald worden.
Kantttekeningen	Haalbaarheid kan getoetst worden op basis van de resultaten van de proefprojecten.
Periode	De eerste resultaten zullen naar verwachting in 2012 en 2013 beschikbaar komen, Naar verwachting ligt een dergelijke keuze voor Lelystad ana het eind van deze beleidsperiode voor in 2015.

Doel: Afvalscheidingsdoel 60%
Middel: Financiële sturingsmiddelen

Maatregel M2.1	Invoering diftarsysteem
Omschrijving	Door een financiële prikkel in te bouwen voor het aanbieden van restafval kan afvalscheiding en preventie bevorderd worden. De kosten voor de bewoner bestaan uit een vast en variabel deel. Het variabele deel kan beïnvloed worden door minder afval of minder vaak de restafvalcontainer aan te bieden. Om het individueel aanbiedgedrag te registreren zullen zowel de individuele inzamelmiddelen (minicontainers) als de verzamelcontainers worden voorzien van informatiesystemen die worden uitgelezen bij inzameling. Alle huishoudens worden individueel aangeslagen naar gebruik van het systeem.
Kosteneffect	De kosten die gepaard gaan met omvorming van het inzamelsysteem en de opzet van de administratieve organisatie zijn hoog. Uit huidige onderzoeken blijkt dat sommige gemeenten de kosten hiervan terugverdienen door de ombuiging van de afvalstroom, in een groot aantal gemeenten gebeurt dit echter niet. Een gespecificeerd onderzoek voor Lelystad zal moeten uitwijzen welke aanpassingen en kosten gepaard gaan bij de keuze voor diftar en welke milieueffecten hiermee zijn te bereiken.
Milieu	Diftar geeft een sterke impuls aan de gescheiden inzameling.
Service	Door grootgebruikers van het afvalinzamelsysteem zal diftar als een achteruitgang worden beschouwd, zij gaan naar verwachting meer betalen. Kleine huishoudens of kleine aanbieders beschouwen diftar vaak als verbetering doordat ze minder gaan betalen.
Kanttekeningen	De ongewilde effecten door ontduiking van het diftarsysteem, doordat inwoners andere afzetkanalen zoeken voor het kwijtraken van huishoudelijk afval (dumping, bedrijfscontainer, prullenbakken) zijn in huidige diftar-gemeenten nogal wisselend. Deze risico's moeten echter wel worden ingecalculeerd.
Periode	Om de haalbaarheid in beeld te brengen is aanvullend onderzoek nodig. Na positieve besluitvorming is minimaal een jaar voorbereidingstijd benodigd.

Maatregel M2.2	Belonen van scheidingsgedrag
Omschrijving	Op dit moment worden de eerste proeven in Nederland uitgevoerd waarbij bewoners rechtstreeks betaald krijgen voor het aanleveren van gescheiden afvalstromen. Er wordt een systeem ontwikkeld waarbij bewoners tegen inlevering van afvalfracties zoals papier, glas, plastic, wit- en bruingoed een bedrag per kilo ingeleverd materiaal vergoed krijgen.
Kosteneffect	Uit de proeven moet blijken tegen welke kosten een dergelijk (arbeidsintensief) innamesysteem kan worden opgezet en welke prijs betaald dient te worden om een positieve prikkel te hebben op het gebied van afvalscheiding.
Milieu	Het beloningsysteem geeft naar verwachting een sterke impuls aan de gescheiden inzameling.
Service	Bewoners zullen zorgvuldiger om moeten gaan met afvalscheiding om kostenvoordelen te behalen, het zelf wegbrengen van afval zal ervaren worden als een lagere service.
Kanttekeningen	Door directe beloning kan een run op extra (gescheiden) afvalstromen komen te staan. De financiële effecten zijn niet op voorhand in te schatten en dragen daarmee het risico van een open-eind financiering..
Periode	Om de haalbaarheid in beeld te brengen is aanvullend onderzoek nodig. Na positieve besluitvorming is minimaal een jaar voorbereidingstijd benodigd.

Doel: *Afvalscheidingsdoel 60%*
Middel: *Creëren van randvoorwaarden*

Maatregel M3.1	Intensiveren gebruikersvoorlichting
Omschrijving	Om maatregelen succesvol te kunnen invoeren is goede gebruikersvoorlichting noodzakelijk. Daarnaast draagt het continueren en uitleggen van de afvalscheidingsdoelen verpakt in een heldere boodschap bij aan het realiseren van het gewenste gedrag.
Kosteneffect	Structureel bedrag van € 20.000 per jaar.
Milieu	Creëren van draagvlak voor het uitvoeren van gewenst gedrag is noodzakelijk
Service	Service kan verbeterd worden door duidelijke communicatie over de werking van het inzamelsysteem.
Kanttekeningen	Het directe effect op afvalscheiding is moeilijk meetbaar.
Periode	Kan direct ingevoerd worden.

Maatregel M3.2	Handhaving intensiveren
Omschrijving	Gerichte handhaving op correcte aanbieding van gescheiden afvalstromen is een noodzakelijke voorwaarde bij invoering van diftar en/of beloningsystemen. Aanspreken op verkeerd aanbodgedrag kan daarnaast een middel zijn om het huidige aanbodgedrag van gescheiden stromen te verbeteren.
Kosteneffect	Handhavingscapaciteit is nu beperkt en is met name gericht op het vermijden van dumpgedrag bij (ondergrondse) containers. Uitbreiding voor een proefperiode met minimaal 0,5 fte is noodzakelijk om mogelijke effecten te kunnen toetsen.
Milieu	Handhaving kan gewenst aanbodgedrag verder stimuleren, het directe effect is op voorhand niet duidelijk.
Service	Bewoners zullen zorgvuldiger om moeten gaan met afvalscheiding en kunnen extra controle mogelijk als een beperking van service ondervinden.
Kanttekeningen	Gerichte handhaving in de

Doel: *Kostenniveau product afvalinzameling verlagen*
Middel: *Verbetering contracten*

Maatregel K1.1	Afsluiten nieuw inzamelcontract huishoudelijk afval
Omschrijving	De huidige overeenkomst met HVC-inzameling loopt af op 31 maart 2012. Op dit moment zijn de onderhandelingen met HVC-i om een nieuwe overeenkomst af te sluiten in volle gang. Het verlengen van de overeenkomst met HVC-i onder marktconforme voorwaarden biedt de gemeente voordelen boven openbare aanbesteding. Zo blijven werkgelegenheid en de kwaliteit van dienstverlening gehandhaafd en kan via het aandeelhouderschap (beperkte) invloed worden uitgeoefend op de koers van het bedrijf.
Kosteneffect	In de huidige aanbiedingen zijn voor de gemeente Lelystad belangrijke kostenreductie te verwachten. De besparingen in vergelijking met het lopende contract liggen tussen € 400.000 en €700.000 per jaar.
Milieu	De huidige aanbieding is gebaseerd op de huidige dienstverlening en zal geen positief of negatief milieueffect hebben.
Service	De kwaliteit van dienstverlening door HVC-i wordt als bovengemiddeld beschouwd en blijft ook in de nieuwe contractvorm een uitgangspunt.
Kanttekeningen	Onderhandelingen dienen in september 2011 definitief te worden afgerond. Mocht het toch noodzakelijk zijn om een alternatief traject op te zetten dan zal een openbare aanbesteding in 2012 worden uitgevoerd, het contract met HVC wordt dan tijdelijk verlengd tot 1-1-2013.
Periode	Bij overeenstemming en bestuurlijk akkoord in september 2011 gaat het nieuwe contract per 1-1-2012 in.

Maatregel K1.2	Afsluiten nieuw verwerkingscontract oudpapier
Omschrijving	De huidige overeenkomst met VAOP loopt af op 1 oktober 2011. Deze organisatie bevindt zich momenteel in een cruciale omvormingsfase en de vraag is of deze voor 1 oktober 2011 is afgerond. Doordat de markt voor oudpapier de laatste jaren heftig in beweging is geweest, mede veroorzaakt door de economische crisis, bestaat er veel onzekerheid over de condities waaronder de gemeente een nieuwe overeenkomst via VAOP kunnen sluiten. In de afgelopen jaren is gebleken dat het bundelen van de hoeveelheden oudpapier leidt tot een betere marktpositie richting verwerkers en hierdoor hogere opbrengstprijzen. Dit was ook het principe waarop de coöperatieve vereniging van gemeenten VAOP is gebaseerd.
Kosteneffect	Op basis van de huidige marktsituatie wordt bij het aangaan van een nieuw contract een hogere opbrengstprijs verwacht voor het oud papier. Het kosten effect wordt tussen € 50.000 en € 100.000 ingeschat op jaarbasis
Milieu	Van een hoger opbrengstprijs wordt geen direct milieu-effect verwacht. Mogelijk dat bij een (zeer) hoge prijs er een stroom oudpapier via andere (eigen) kanalen door bewoners naar de verwerking verdwijnt en zo verdwijnt uit de gemeentelijke statistieken..
Service	Geen invloed
Kanttekeningen	Onduidelijk is op dit moment of een coöperatieve constructie zoals VAOP kan worden gecontinueerd. Is dit niet het geval dan zal in samenwerking met andere partijen gezocht worden naar het verkrijgen van voldoende marktvolume om interessante prijzen te realiseren.
Periode	Vanaf oktober 2011 dient een nieuw contract te zijn gerealiseerd.

Maatregel K1.3	Afsluiten nieuw verwerkingscontract GFT-afval
Omschrijving	De huidige overeenkomst met Orgaworld loopt af per 1-7-2014. De verwerking dient opnieuw te worden aanbesteed, hierbij wordt samengewerkt met in ieder geval de andere twee LNZ-gemeenten: NOP en Zeewolde en eventueel met alle overige gemeenten in Flevoland waarvan het contract eveneens afloopt.
Kosteneffect	Op basis van de huidige marktsituatie wordt bij het aangaan van een nieuw contract een lager verwerkingsprijs verwacht. Het positieve kosteneffect wordt op basis van de huidige hoeveelheden ingeschat op € 100.000 tot € 150.000 op jaarbasis
Milieu	Van een hoger opbrengstprijs wordt geen direct milieu-effect verwacht. Wel kan bij aanbesteding meegewogen worden of nieuwe verwerkingstechnieken een hoger milieurendement hebben op het gebied van CO2-reductie of biogaswinning.
Service	Geen invloed
Kanttekeningen	Geen
Periode	Vanaf 1-7-2014

Doel: *Kostenniveau product afvalinzameling verlagen*
Middel: *Verbeteren inzamellogistiek*

Maatregel K2.1	Vervangen avondinzameling papier met vrijwilligers door professionele daginzameling
Omschrijving	Momenteel vindt de huis- aan huisinzameling van de blauwe papiercontainer plaats door vrijwilligers van verenigingen en kerken. De inzamelvoertuigen en chauffeur worden geleverd door HVC-Inzameling. De verenigingen ontvangen een (inzamel)subsidie per ingezamelde kilogram oudpapier. In 2010 bedroeg deze subsidie € 49,- per ton. In totaal is een bedrag van € 202.000 uitgekeerd aan verenigingen. HVC-i geeft aan dat zij de volledige inzameling overdag met eigen personeel kunnen uitvoeren. Hierdoor kunnen voertuigen beter benut worden en kan het eigen personeel efficiënter worden ingezet. Mogelijk dat in de toekomst de papiercontainers met de zijbelader worden ingezameld.
Kosteneffect	De inzamelkosten voor de papierinzameling door HVC-i stijgen met € 50.000. De subsidiekosten (ad € 200.000) voor de verenigingen komen te vervallen. Netto zou een kostenvoordeel van € 150.000 per jaar kunnen optreden. Een deel hiervan zal mogelijk als compensatie voor de vervallen subsidie moeten worden ingezet.
Milieu	Er wordt geen milieu-effect verwacht van deze maatregel.
Service	Mogelijk wordt de service door de gebruiker bij daginzameling iets hoger ingeschat. De container hoeft niet meer in de avonduren aan de straat gezet en gehaald te worden.
Kanttekeningen	Het afschaffen van de oudpapiersubsidie zal een grote impact hebben op de verenigingen die deze bijdrage reeds jarenlang in hun exploitatie hebben ingecalculeerd. Het wegvallen zal naar verwachting een aantal jaren gecompenseerd moeten worden om de negatieve effecten voor de verenigingen te verzachten en compensatie uit andere bronnen te zoeken. Het zou kunnen dat de compensatiebijdrage in de eerste jaren groter is dan de besparing die wordt gerealiseerd met de professionele inzameling.
Periode	Na politieke besluitvorming is een voorbereidingsperiode van een half jaar noodzakelijk om de professionele inzameling door HVC-i te organiseren.

Maatregel K2.2	Stimuleren brengen grofvuil naar ABS
Omschrijving	In het huidige inzamelsysteem wordt grofvuil tot 2 m3 per jaar gratis aan huis gehaald. Daarnaast kan grofvuil gebracht worden naar het ABS. In 2010 werd gemiddeld 1 dag per week grofvuil op afroep gehaald, in totaal ging het hierbij om 4000 meldingen. Omdat bij het halen aan huis de afstromen minder goed gescheiden kunnen worden is het stimuleren van brengen in combinatie van ontmoedigen van het halen aan huis een optie.
Kosteneffect	De kosten voor het haalsysteem bedragen in 2010 ruim € 100.000, Halvering hiervan naar € 50 000 lijkt op termijn mogelijk.
Milieu	Afvalscheiding is op het ABS beter mogelijk dan bij het halen aan huis. Dus er wordt een positieve bijdrage verwacht van deze maatregel.
Service	De service voor het aanbieden van grofvuil aan huis zal verminderen. Wel zal een l er een mogelijkheid moeten blijven voor het halen van grofvuil aan huis voor mensen zonder eigen vervoer.
Kanttekeningen	
Periode	Na besluitvorming kan binnen 6 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel K2.3	Op afroep halen van KCA terugbrengen naar 4-maal per jaar
Omschrijving	In de huidige situatie kan het KCA op afroep worden ingeleverd bij de chemocar op twaalf verschillende data. In de praktijk blijkt er nauwelijks gebruik gemaakt te worden van deze service en zou inperking tot viermaal per jaar aan deze behoefte kunnen voldoen. Naast deze haalservice kan het KCA altijd worden gebracht naar het ABS.
Kosteneffect	Huidige kosten voor KCA-inzameling bedragen ^C, in de nieuwe situatie zouden de kosten uitkomen op
Milieu	Er wordt geen nadelig milieueffect ingeschat door het terugschroeven van het aantal keren dat KCA kan worden aangeboden.
Service	Door het beperkte gebruik nu wordt de teruggang in service op dit onderdeel niet als bezwaarlijk ingeschat.
Kanttelingen	Geen.
Termijn	Kan na besluitvorming binnen 3 maanden worden uitgevoerd.

Doel: *Kwaliteit/service bewoners verbeteren*
Middel: *Systeemaanpassingen*

Maatregel S1.1	Bovengrondse verzamelcontainers vervangen door ondergrondse verzamelcontainers
Omschrijving	Er staan momenteel nog ± 100 bovengrondse verzamelcontainers, meestal in betonnen cocon, voor de inzameling van restafval bij hoog- en gestapelde bouw. Deze locaties leveren in praktijk vaak problemen op doordat ze blijkbaar uitnodigen tot het bijplaatsen van allerlei soorten (grof) afval en ze geven vaak een verloederd aanzicht. Door deze containers te vervangen door ondergrondse containers wordt het aanzicht verbeterd en blijkt dat het aantal bijplaatsingen ook afneemt.
Kosteneffect	De hogere kapitaallasten die gepaard gaan met de overgang naar ondergrondse containers kunnen grotendeels gecompenseerd worden door het efficiënter kunnen verzamelen op één locatie maar zullen in praktijk altijd leiden tot stijgende exploitatiekosten. Zeer globaal wordt per (laagbouw)huishouden dat overgaat van boven- naar ondergrondse containers gerekend op het stijgen van de inzaamkosten met € 10,- per aansluiting per jaar. Bij een globale inschatting van 2000 aansluitingen waarvoor deze overgang op van toepassing zou zijn worden de meerkosten begroot op € 75.000,- per jaar.
Milieu	Geen effect.
Service	De inzameling met ondergrondse containers wordt door de gebruikers als een kwaliteitsverbetering gezien.
Kanttelingen	Geen
Periode	Na besluitvorming kan binnen 3 maanden worden gestart met de invoering ervan.

Maatregel S2.1	Minicontainers vervangen door verzamelcontainers in krappe wijken
Omschrijving	<p>Bij het overgaan op het twee minicontainersysteem in 2004 is ervoor gekozen om bij alle laagbouwoningen een rest- en GFT-afvalcontainer te plaatsen. In 2008 kwam hier nog een derde minicontainer voor papier bij. Het uitgangspunt hierbij was dat er ruimte gevonden kon worden op elk individueel perceel of in de eigen berging om deze containers te plaatsen. In de praktijk blijkt er in een aantal wijken nauwelijks ruimte om de containers op het eigen terrein te plaatsen en komen deze massaal in de openbare ruimte, vaak aan de voorkant van het huis te staan. Ook het aanbieden van containers op de speciale aanbiedplaatsen voor de zijbelader levert in deze situatie ook vaak problemen. Voorbeelden van deze wijken zijn Punter, Kempenaar waar bewoners herhaaldelijk hebben aangedrongen op beter op deze wijken toegesneden inzamelmethodes. Het alternatief in deze wijken zou het inzamelen van restafval met behulp van ondergrondse containers zijn. Op een aantal centrale plaatsen in de wijk worden deze geplaatst en hier kunnen bewoners op elk tijdstip van de dag hun restafval aanbieden. Doordat GFT-afval niet succesvol kan worden ingezameld met verzamelcontainers zal hiervoor een alternatief inzamelsysteem gezocht moeten worden. Voor het inzamelen van oudpapier zou ook een ondergrondse verzamelcontainer kunnen worden geplaatst.</p>
Kosteneffect	<p>Het inzamelen met ondergrondse containers in laagbouw wijken leidt tot hogere inzamelkosten dan de huidige minicontainerinzameling. Omdat rekening gehouden dient te worden met maximaal toelaatbare loopafstanden zal de dichtheid van containers in een laagbouw wijk hoger moeten zijn dan eventueel vanuit capaciteitsoogpunt optimaal zou zijn. Bijvoorbeeld slechts 20 woningen die gebruikmaken van een container, waar de norm bij hoogbouw ligt op 40 aansluitingen. De hoger investeringslasten en hieruit resulterende kapitaallasten zullen deels gecompenseerd kunnen worden door mogelijk efficiëntere inzameling. De exacte uitkomst van deze afweging is nu nog niet bekend en zal in overleg met de afvalinzamelaar worden uitgewerkt. HVC-i heeft al aangegeven wel te voelen voor het investeren in de ze voorzieningen.</p> <p>Zeer globaal wordt per (laagbouw)huishouden dat overgaat van minicontainers gerekend op het stijgen van de inzamelkosten met € 30,- per aansluiting per jaar. Bij een globale inschatting van 5000 aansluitingen waarvoor deze overgang op van toepassing zou zijn worden de meerkosten begroot op € 200.000,- per jaar.</p>
Milieu	<p>Zoals boven aangegeven is de gescheiden inzameling van GFT-afval niet goed mogelijk met ondergrondse containers. Voor de inzameling van tuinafval zullen aparte inzamelsystemen moeten worden opgezet. Naar verwachting zal de hoeveelheid GFT door deze systeemwijziging teruglopen.</p>
Service	<p>De inzameling met ondergrondse containers wordt door de gebruikers als een kwaliteitsverbetering gezien.</p>
Kanttekeningen	<p>De precedentwerking van een dergelijke maatregel dient te worden meegewogen. Vergelijkbare wijken zullen een dergelijk verzoek indienen. Voordat gekozen wordt voor deze maatregel zal gedetailleerde analyse de effecten in beeld moeten brengen.</p> <p>De eventuele overgang naar dit systeem past wel in het ambitieuze milieuscenario, waarbij restafval via een brengssysteem wordt ingezameld.</p>
Periode	<p>Na besluitvorming kan binnen 3 maanden worden gestart met de invoering ervan.</p>

Bijlage 5: Toekomstscenario 'Afvalloze stad'

Missie

Overeenkomend met de CO₂-neutrale stad wordt in dit scenario gestreefd naar een afvalloze stad. In de afvalloze stad geldt dat afvalpreventie maximaal is, er geen afval meer definitief wordt verwijderd en al het afval volledig duurzaam wordt hergebruikt. De afvalloze stad kent een systeem waarbinnen niet meer grondstoffen worden gebruikt dan er vanuit duurzame bronnen aan het systeem worden geleverd. In afvaltermen: het afval dat ontstaat wordt opgenomen in een biologische kringloop of een technische kringloop en is daarmee duurzaam afval geworden. De verwachting is dat op het moment dat alle afval in een kringloop wordt opgenomen, er voor de huishoudens ook nauwelijks nog kosten aan de afvalverwerking verbonden zijn. De afvalloze stad past binnen ambitieuze doelstellingen op het gebied van CO₂-neutraal, duurzaamheid, energie en klimaat.

De termijn waarop het eindplaatje bereikt kan worden, ligt verder dan de reikwijdte van het huidige beleidsplan. Op basis van de huidige inschattingen zullen de doelstellingen uit dit scenario pas over ruim 25 jaar bereikbaar zijn. In deze periode is er ruimte om de huidige eindverwerkingsinstallaties aan te passen en om te vormen naar de gewijzigde materiaalstromen en hergebruiksmogelijkheden. Zo zal de verbranding van restafval niet meer aan de orde zijn en kunnen de huidige verbrandingsovens verdwijnen. Uiteraard ligt een belangrijk deel van de maatregelen die nodig zijn om het eindplaatje te bereiken buiten de scope van de gemeentelijke invloed. Zo zal er een belangrijk deel bereikt dienen te worden in productontwerp en technologische ontwikkelingen op gebied van hergebruik en recycling. De specifieke aandachtsvelden waarop de gemeente wel direct kan sturen, worden hieronder toegelicht.

Gemeentelijke inspanningen

De duurzaamheidsdoelstelling staat voor de gemeente in dit scenario op de eerste plaats.

In de afvalloze stad is de burger de allesbepalende factor voor het succesvol inrichten van dit scenario. In aankoopgedrag, gebruik van producten en de wijze van afdanken en aanbieden van (herbruikbare) afvalstromen dient de burger gebruik te kunnen maken van een adequaat en efficiënt ingericht logistiek traject dat beantwoordt aan de hooggestelde verwachtingen.

De instrumenten die de gemeente in handen heeft om de effecten van dit scenario te beïnvloeden zijn:

- Communicatie
- Beprijzing
- Handhaving
- Inzameling
- Verwerking

Communicatie

De afvalloze stad vraagt om een burger die volledig op de hoogte is van deze doelstelling en zich bewust is van alle mogelijkheden die hem/haar hiertoe geboden worden. Dit vergt nogal een omslag in de bewustwording. De huidige consument is zich over het algemeen niet bewust van het afvalstadium van het consumeren en zoekt slechts naar de pragmatische oplossingen voor het afdanken van afval. Zodra deze oplossingen geboden worden door de gemeente dan wordt hier over het algemeen goed aan meegewerkt. De bewustwording die in dit scenario gevraagd wordt van de consument reikt veel verder en zal voor een belangrijk deel gevoed dienen te worden vanuit landelijke tendensen en campagnes op gebied van duurzaamheid en algemene maatschappelijke betrokkenheid. De gemeente heeft de rol om op basis van dit algemeen maatschappelijk draagvlak voor duurzaamheid, de optimale informatie te leveren over de mogelijkheden die een bewoner binnen de gemeente geboden wordt. Het continu onderhouden van de informatie en uitleg over het systeem voor gescheiden inzameling en hergebruik is daarbij essentieel. De communicatie-inspanningen zullen daarom frequenter, intensiever en specifiekter op de doelgroep moeten worden gericht in vergelijking met de huidige benadering..

Beprijzing ('de vervuiler betaalt')

Bij de inzet van financiële instrumenten kan er onderscheid worden gemaakt in stimulerende instrumenten die gewenst gedrag belonen en instrumenten die bepaalde handelingen belasten (belastingen of heffingen). Gemeenten leggen aan hun burgers een afvalstoffenheffing op. Gemeenten hebben de vrijheid om een financiële prikkel aan te brengen in het tarief om afvalpreventie en afvalscheiding te bevorderen. Beprijzing kan op verschillende manieren worden uitgevoerd, bijvoorbeeld op basis van gewicht, volume of aanbiedfrequentie.

Landelijk is al veel onderzoek gedaan naar de effecten van beprijzing. Daaruit blijkt dat de totale hoeveelheid afval (in kg. per inwoner per jaar) afneemt en er beter gescheiden wordt aangeleverd. Naast deze milieuprikkel wordt met deze vorm van beprijzing het profijtbeginsel toegepast: 'de vervuiler betaalt', maar is er ook sprake van beloning: degene die zijn afval beter scheidt betaalt minder. In het scenario van de afvalloze stad is het instrument van beprijzing onontbeerlijk om de ambitieuze doelstellingen te behalen. De financiële voordelen van optimale afvalscheiding en verwerking zullen direct met de burger verrekend moeten worden om tot de gewenste omvorming van houding en gedrag te komen. Het invoeren van een dergelijk beprijzingssysteem zal de mogelijkheid moeten bieden om op individueel (adres)niveau het afvalaanbod te meten en te waarderen en heeft daarmee grote consequenties voor de inrichtingsstructuur. Deze is in Lelystad nu gebaseerd op differentiatie naar slechts twee doelgroepen: eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Handhaving

Handhaving op bronscheiding is een instrument dat zeker zijn vruchten afwerpt. Het is echter wel een arbeidsintensief instrument en dat maakt het erg duur. Zeker in wijken waar slecht afval wordt gescheiden kan een intensieve handhavingsactie een betere scheiding teweeg brengen. Continuïteit in de aandacht en aanpak is echter noodzakelijk voor een succesvolle inzet van dit instrument.

Afvallogistiek en verwerking

Inzameling

In de afvalloze stad is geen sprake meer van afvalinzameling maar van grondstoffen- en materialentransport. De grijze container voor restafval bestaat niet meer en de burger biedt op afspraak zijn herbruikbare materialen aan een inzamelorganisatie aan. De belangrijkste componenten die apart worden ingezameld zijn:

- biomassa: het huidige GFT en groenafval, biologisch afbreekbare kunststoffen op basis van bijvoorbeeld mais of tapioca;
- papier en karton;
- kunststoffen;
- glazen verpakkingen;
- textiel;
- kleine huishoudelijke apparaten.

De huidige restafvalfractie zal gedurende het ontwikkelingstraject naar de afvalloze stad steeds kleiner worden totdat deze geheel verdwenen is. In deze tussenfase zal er een verschuiving plaatsvinden van de nadruk op het huidige haalsysteem naar een brengsysteem: bijvoorbeeld op een (beperkt) aantal plaatsen in de wijk wordt een (ondergrondse) brengvoorziening voor restafval geplaatst.

De herbruikbare componenten zijn gebaat bij goede kwaliteit en worden op basis van hoogwaardige service bij de burger aan huis gehaald. Het combineren van stromen in nieuwe inzamelmiddelen ligt daarbij voor de hand om de logistieke kosten te drukken. De reeds bestaande haalsystemen voor papier en karton en kunststoffen zullen daarbij verder geoptimaliseerd worden. Daar waar haalsystemen aan huis verder worden ingevoerd kunnen de huidige brengvoorzieningen voor bijvoorbeeld glas en papier worden verminderd of omgebouwd naar andere fracties.

Het toekomstige inzamelsysteem dient berekend te zijn op verschuivingen naar kwantiteit en kwaliteit van afvalstromen. Flexibiliteit is daarmee een belangrijke voorwaarde bij het kiezen van nieuwe systemen of aanpassingen aan het huidige. De rol die de burger daarin speelt zal ook verschuiven: niet meer degene die zo goedkoop mogelijk van zijn afval af wil, maar een leverancier van materialen die als zodanig behandeld wil worden. De inzamelende organisatie zal zich daarbij steeds meer als klantgerichte dienstverlener dienen op te stellen.

Verwerking

De afzet en verwerking van afvalstromen gaat in dit scenario aanzienlijk veranderen. Niet de hoeveelheid restafval is zoals nu bepalend voor de kosten, maar een gedifferentieerd aanbod van verschillende componenten die allen een eigen afzet- en verwerkingstraject ingaan. De huidige markt waarin gezocht wordt naar de laagste kosten, zal veranderen in een markt waarin de opbrengsten per afvalstroom geoptimaliseerd dienen te worden. Waar in het verleden veelal gewerkt werd met langlopende verwerkingscontracten, dient in de toekomst flexibel ingespeeld te kunnen worden op de markt, zowel wat betreft de kosten cq opbrengsten als wat betreft de technologische aspecten van verwerking. Dit vraagt op gemeentelijk niveau voldoende kennis en slagvaardigheid om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de verwerkingsmarkt die resulteren in een optimaal resultaat op het gebied van duurzaamheid als op financieel gebied.

Relatie met HVC/HVC-i in dit scenario

De relatie van de gemeente met HVC als eindverwerker van het restafval zal in dit scenario belangrijke wijzigingen ondergaan. Bij het succesvol implementeren van maatregelen zal de hoeveelheid restafval die aan HVC wordt aangeleverd sterk afnemen. De relatie tussen verwerker en aandeelhouder zal hierdoor onder druk komen te staan. Met name als dit scenario in veel (aandeelhoudende) gemeenten succesvol wordt opgepakt verliest HVC de benodigde aanvoer van gemeentelijk restafval om de capaciteit van haar verbrandingsovens te vullen. In beperkte mate is deze ontwikkeling in de afgelopen jaren reeds in gang gezet, doordat de hoeveelheid restafval sterk daalde door de economische crisis. Deze ontwikkelingen zijn voor HVC ook aanleiding geweest om haar strategie bij te stellen en haar regie op inzamelen en verwerken van andere huishoudelijke afvalstromen te versterken. Het teruglopen van het aanbod aan restafval kan in dat geval gecompenseerd worden met inkomsten uit de verwerking of afzet van andere afvalstromen. In het Bestuurlijk Commitment van 2004 is afgesproken dat het belang van de aandeelhouders om te komen tot milieudrukvermindering in samenhang zal worden bezien tot de vollast van de verbrandingsovens. Het behouden van de vollast is duidelijk van groot belang voor HVC. HVC kan op zowel milieudrukvermindering (afname afvalaanbod per aandeelhouder) als op vollast sturen door het aantal aandeelhouders geleidelijk aan uit te breiden en invoering van nieuwe afvalaanbod reducerende maatregelen te temporiseren waar nodig. Deze spagaat is ook manifest geworden in de onderhandeling over het verlengen van de dienstverleningsovereenkomst met HVC-i. HVC-i wil daarbij in de nieuwe overeenkomst een integrale prijs per huishouden afspreken voor de inzameling en verwerking van alle afvalstromen.

Bij het kiezen van dit scenario van 'de afvalloze stad' is de gemeente gebaat bij sterke eigen regie en sturing op de verwerking van de afvalstromen. De financiële belangen die gepaard gaan met het toenemen van herbruikbare stromen en de toename van de opbrengsten uit producentenverantwoordelijkheid heeft de gemeente direct nodig om maatregelen te financieren en de kosten en opbrengsten direct naar de burger terug te laten vloeien. In een integraal HVC-model is dit nauwelijks mogelijk en wordt de regie verder uit handen gegeven.

Score op de afvaldriehoek

Dit scenario is gebaseerd op volledig hergebruik van materiaalstromen en scoort daarmee optimaal op milieugebied. Ook de service aan de burger is, zoals boven vermeld, een van de randvoorwaarden waarbinnen dit scenario zich kan ontwikkelen. De klant wordt op een dusdanige manier gefaciliteerd dat afvalscheiding en aanbidding op een laagdrempelige vanzelfsprekende manier kan worden uitgevoerd. Uiteraard heeft deze aanpak consequenties voor de kosten van het inzamelsysteem. Er dienen grote investeringen in de faciliteiten die nodig zijn voor individuele beprijzing gedaan te worden. Ook de benodigde flexibiliteit in inzamelmiddelen en frequentie van inzamelen zal tot hogere inzamelkosten leiden. Uiteindelijk zullen deze meerkosten voor de inzamelstructuur gecompenseerd moeten worden uit de extra opbrengsten uit materiaalstromen of een verlaging van de verwerkingskosten. Dit zal echter altijd pas later gaan optreden, de kosten gaan ook in dit geval voor de baten uit, en leiden tot aanvankelijke stijging van tarieven. In paragraaf 4C wordt een inschatting van kosteneffecten van dit scenario gepresenteerd.

Inspanningen in de tijd

Het eindpunt van de afvalloze stad zal zoals eerder gemeld pas over een periode van 20 à 25 jaar haalbaar zijn. Het kan daarmee een waarde hebben als ultiem streefmodel. Onderstaan zijn de belangrijkste gemeentelijke inspanningen hiertoe globaal in de tijd geplaatst. Uiteraard kunnen afhankelijk van het gekozen ambitieniveau inspanningen in de tijd verschoven worden.

- Voorbereiden en invoeren beprijzing, invoering diftar
  - Periode 2012 – 2015
- Omvormen inzamelsysteem, van restafval georiënteerd naar componenten
  - Periode 2015 - 2025
- Communicatie- en voorlichtingprogramma's
  - Periode 2013 – 2030
- Omvormen contracten inzamelen en verwerking
  - Vanaf 2012